Cruquiusweg 6
Postbus 94652
1090 GR Amsterdam
Telefoon 5.1, 5.1, 2, e
Fax 5.1, 5.1, 2, e
www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam
Commissie Persoonsgegevens

Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Bestuursdienst
Directie Openbare Orde en Veiligheid
Tav mw. 5.1, 2, e
Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM

Datum	16 augustus 2013
Ons kenmerk	U130187
Behandeld door	Mw. 5.1, 2, e
Doorkiesnummer	5.1, 2, e
Faxnummer	
E-mail	5.1, 2, e @amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	Advies Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Geachte mevrouw 5.1, 2, e ,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam van 11 juli 2013 was u aanwezig namens de Directie Openbare Orde en Veiligheid (OOV).

Het onderwerp (publiek) Cameratoezicht was geagendeerd.

De commissie concludeert, kort samengevat, dat verschillende regiems van toepassing zijn onderscheidenlijk op publiek (cameratoezicht op openbare orde) en op privaat cameratoezicht (camerabewaking). Ook zijn samenwerkingsverbanden mogelijk (publiek-private samenwerking) en camera's worden voor verschillende doeleinden gebruikt uit het oogpunt van efficiëntie. Dit maakt de te onderscheiden verantwoordelijkheden minder helder. De commissie concludeert ook dat het beheer van camerabeelden van het publiek cameratoezicht door de politie plaatsvindt en dat het toezicht daarop niet een taak van de commissie is. Wel is het van belang om de resultaten van het publieke en het publiek-private cameratoezicht nauwlettend te volgen (evaluatie). De commissie blijft daarvan graag op de hoogte.

Ik vertrouw er op u aldus volledig geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1, 2, e

1, 2, e (ambtelijk secretaris)

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Uittreksel van het verslag van de openbare vergadering op donderdag 11 juli 2013

6.

Cameratoezicht

Wettelijke grondslag

Mw. 5.1, 2, e van de directie Openbare Orde en Veiligheid (OOV) is aanwezig en geeft een toelichting op het publieke cameratoezicht in de gemeente Amsterdam. Zij is beleidsmedewerker en adviseert de burgemeester over cameratoezicht.

Er was geen wettelijk kader voor publiek cameratoezicht. De wettelijke grondslag is in 2006 in de Gemeentewet opgenomen (artikel 151c Gemeentewet). Het gaat om camera's voor het handhaven van de openbare orde. Deze camera´s hangen in de openbare ruimte.

Onderscheid publiek en privaat cameratoezicht

Het belangrijkste is het onderscheid tussen het private en het publieke cameratoezicht. Het private toezicht is ter bescherming van goederen van private partijen. Zo heeft de gemeente ook camera's hangen in het gebouw; dit wordt camerabewaking genoemd. Er zijn in totaal zo'n 1200 camera's in de stad. Daarvan zijn maar 200 camera's door de burgemeester op grond van artikel 151c Gemeentewet ingesteld.

De commissie vraagt of de camera's in de metrostations in de Bijlmer openbare orde camera's van de gemeente zijn.

Mw. 5.1, 2, e antwoordt ontkennend. De camera's op metrostations en op het Centraal Station zijn private camera's; deze camera's dienen ter beveiliging van de goederen van het GVB en NS en bescherming van het personeel. Het regiem van de Wet bescherming persoonsgegevens is op deze camera's van toepassing.

Op het publiek cameratoezicht is, zoals gezegd, artikel 151c Gemeentewet en de Wet politiegegevens van toepassing. In artikel 151c Gemeentewet staat dat het de bevoegdheid van de burgemeester is om het toezicht in te stellen en dat de politie de operationele regie voert. Op de Wallen hangen bijvoorbeeld veel camera's van de gemeente (publiek cameratoezicht). De gemeente (medewerkers van Dienst Stadstoezicht) kijkt de camera's uit en de politie stuurt aan. De beelden vallen onder de Wet politiegegevens en de opgeslagen beelden zijn politiegegevens. Als betrokkene is het mogelijk de beelden op te vragen.

Er zijn tot slot ook camera's van de politie die op grond van artikel 3 Politiewet zijn ingesteld. Deze camera's dienen voor grootschalige evenementen en dergelijke.

Proces

Voorwaarde voor het instellen van het publieke cameratoezicht is dat er een openbare orde probleem is. Er wordt een plan van aanpak geschreven in samenwerking met de politie. Eerst adviseert een adviesgroep over het instellen van het cameratoezicht en vervolgens wordt het plan gepresenteerd bij de subdriehoek, waarin politie, openbaar ministerie en gemeente Amsterdam deelnemen. Bij een positief advies neemt de burgemeester een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht tot het instellen van cameratoezicht. Hij informeert de gemeenteraad. Het besluit wordt in het gemeenteblad en op de website bekend gemaakt. Het zijn besluiten voor een bepaalde duur (een periode van in beginsel 2 jaar). Voor bewoners en bezoekers organiseren de stadsdelen

bewonersbijeenkomsten en er wordt over geschreven in het stadsdeelkrantje. Er staan borden bij de toegang tot het gebied die het cameratoezichtgebied afbakenen.

Mw. 5.1, 2, e houdt een presentatie.

Camerabewaking

De ACAM vraagt wie de regie heeft als het gaat om camerabewaking.

Mw. 5.1, 2, e antwoordt dat camerabewaking niet van de overheid is, daar private partijen de camera's in hun eigen domein gebruiken ter bewaking van personen en goederen. Dit valt onder de Wet bescherming persoonsgegevens.

De ACAM vraagt wie verantwoordelijk is voor bijvoorbeeld het cameratoezicht bij zwembaden?

Mw. 5.1, 2, e antwoordt dat de instantie die het gebouw beheert verantwoordelijk is. Er wordt dan een protocol voor de camerabewaking vastgesteld en ook de beelden zijn van de beheerder van het gebouw. Dit valt buiten de bevoegdheid van de burgemeester.

Mw. 5.1, 2, e zegt dat het CBP alleen camerabewaking in de openbare ruimte toelaatbaar acht als het noodzakelijk is voor de doelen waarvoor het wordt gebruikt. Als het noodzakelijk is voor het bewaken van goederen, kan een camera gericht worden op delen van de openbare ruimte, bijvoorbeeld de gevel van een ondernemer. Dit is lastig te interpreteren, want: wat is noodzakelijk?

Rechtmatigheid

De kerncriteria voor cameratoezicht staan in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dit zijn proportionaliteit en subsidiariteit. Het cameratoezicht mag alleen worden ingezet bij ernstige problemen (proportionaliteit) en als niet met andere minder ingrijpende middelen -maatregelen en instrumenten- kan worden aangepakt (subsidiariteit). Het moet dus aantoonbaar noodzakelijk zijn. Er moet een veiligheidsanalyse zijn uitgevoerd en een pakket van maatregelen zijn getroffen dat onderdeel is van het plan van aanpak. Gezien de subsidiariteitstoets gaat het altijd om een zogenaamde "mix van maatregelen". Het cameratoezicht mag alleen aanwezig zijn in een aangewezen gebied dat staat in het burgemeestersbesluit. De opgeslagen beelden vallen onder de Wet politiegegevens en er mogen geen beelden worden gemaakt van niet-openbare plaatsen. De camera's zijn dus gericht op straat. Tegenwoordig wordt gebruik gemaakt van op afstand bestuurbare camera's (dol) en het is technisch mogelijk om in te zoomen. Er zijn maatregelen getroffen om te voorkomen dat in huizen wordt ingezoomd. Het is mogelijk om een keer in de centrale cameratoezichtruimte te komen kijken.

Evaluatie

In het besluit staat dat de burgemeester besloten heeft om op een bepaalde datum cameratoezicht in te stellen, dat dit op een bepaalde datum in gaat en dat het duurt tot een bepaalde tijd. Er is dus voor bepaalde duur. Het kan nodig zijn om het toezicht te verlengen. Binnenkort worden alle "151c" cameraprojecten geëvalueerd volgens een evaluatiekader. Daarbij wordt bepaald of de camera's nog effect hebben en proportioneel zijn. Zo ja, dan worden de projecten met ingang van een bepaalde datum met twee jaar (onder voorwaarden) verlengd. Het toezicht kan eerder worden beëindigd als gemonitord is en het probleem is opgeheven. Kortom, het is maatwerk en de specifieke doelen worden vastgesteld. De effecten zijn moeilijk meetbaar. Het bepalen van een referentiegebied is lastig, want elk gebied heeft andere kenmerken.

Nieuwe ontwikkelingen

(1)

Onder het regiem van de Wet bescherming persoonsgegevens zijn op verzoek van de gemeenteraad pilots gestart waarbij camera's bestemd voor bewaking mede zijn gericht op de openbare ruimte. Getoetst wordt of het noodzakelijk is voor het doel waarvoor de camerabewaking is ingesteld. De eigenaren zorgen voor een privacyprotocol. Ook hier is de proportionaliteit- en subsidiariteit-toets aan de orde.

Op bedrijventerreinen zijn alleen bedrijven gevestigd en de gemeente werkt alleen mee aan een verzoek als er geen of weinig burgers aanwezig zijn. Het CBP is van oordeel dat er dan sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ondernemer en gemeente. De gemeente is altijd eindverantwoordelijk voor de openbare ruimte. Met de samenwerkende ondernemers wordt een convenant gesloten.

(2)

Centralisatie van processen. Er is een uitkijkruimte op het Amstelstation gekomen. Dit is efficiënter en professioneler.

(3)

Kortstondige of langdurige inzet bv tijdens de zomermaanden.

(4)

Integratie: inzet voor verschillende doeleinden.

Bijvoorbeeld: milieuzonecamera's registreren kentekens en worden ingezet door dienst IVV, maar de politie kan deze camera's ook gebruiken binnen het wettelijk kader van toepassing op politieactiviteiten. Het gaat om efficiënt gebruik van instrumenten.

(5)

Intelligentie. Er is een video mogelijkheid ('videocontentanalyse', 'gezichtsherkenning'), maar deze techniek is niet geschikt voor gebruik in de openbare ruimte. Er zijn ook pilots met geluid gedaan, maar de openbare ruimte is veel te druk. Bewegingsdetectie bleek ook niet zinvol.

Vragen CPA

Uit de toelichting van mw. 5.1, 2, e blijkt dat verschillende regiems van toepassing kunnen zijn en dat het telkens de vraag is wie verantwoordelijk is. Ook zijn er samenwerkingsverbanden mogelijk. Bovendien kunnen camera's kennelijk voor verschillende doeleinden gebruikt worden. Dat is efficiënt. Maar het maakt de te onderscheiden verantwoordelijkheden minder helder. Het cameratoezicht betreft projecten met camera's die naast de bewakingscamera's functioneren en soms in een publiek private samenwerking. Er kan sprake zijn van 'bijvangst' en de commissie vraagt zich in zulke gevallen af wat de hoofdvangst is. Ook vraagt de commissie naar de resultaten van de cameraprojecten.

Mw. 5.1, 2, e zegt de projecten eens in de twee jaar worden geëvalueerd door een extern bureau. Niet alle gemeenten voorzien hierin. Er is een evaluatiekader opgesteld. Objectieve gegevens (politie- en slachtoffercijfers en gegevens van bezoekers van de gebieden en over veiligheidsbeleving) worden beoordeeld en gekeken wordt naar de ontwikkeling van de veiligheid. Ook wordt betrokken wat gezien is met behulp van de camera's: hoeveel incidenten worden gesignaleerd. Indien er een 'effect' is én als het gaat om veel incidenten, dan wordt op basis daarvan besloten een project te verlengen.

Bijvoorbeeld op de wallen worden veel incidenten met veel drugs waargenomen en voorkomen met behulp van de camera's. Voor de meeste projecten geldt dat er en een openbare orde probleem is en dat er veel incidenten zijn.

De commissie vraagt of mensen zich veiliger voelen met camera's.

Mw. 5.1, 2, e antwoordt dat in bevolkingsonderzoek altijd gevraagd wordt wat ze bewoners van de camera's vinden en of ze een voorstander zijn en naar de veiligheidsbeleving. 80% van de bevolking voelt zich veiliger als er camera's hangen. Als de gemeente wil besluiten om te stoppen zijn het de ondernemers en bewoners die daartegen ageren. Zij voelen zich dan onveilig.

De commissie vraagt of alle camera's uitgekeken worden.

Mw. 5.1, 2, e antwoordt dat alle 200 camera's worden uitgekeken en dat alles wordt opgeslagen. Deze beelden worden beheerd door de politie en Stadstoezicht kijkt live uit. De camera's worden niet 24 uur uitgekeken. Ook het uitkijken wordt proportioneel gedaan, dus dat doen we op de tijdstippen dat de risico's het grootst zijn bv in het weekend. Wel worden de beelden 24 uur en 7 dagen per week opgeslagen.

De mensen van Stadstoezicht kunnen maximaal 35 camera's tegelijk uitkijken. Er is bij elk project een uitkijkopdracht bv voor de uitgaanspleinen. Ook wordt gespecifieerd wat de aard van de opdracht is (bijvoorbeeld uitgaansgeweld gerelateerd, of drugsoverlast gerelateerd). Preventie is een van de belangrijke doelen: het voorkomen van openbare orde verstoringen. De medewerkers van Stadstoezicht zijn getraind in waarnemen (bv dat agressie kan gaan plaatsvinden) en geeft door aan supervisor van de politie als zij een incident zien. Dit wordt geregistreerd in een incidentmanagementsysteem. De supervisor beoordeelt of dit een incident is dat moet worden doorgegeven aan de politie of andere gemeentelijke handhavers. Het incidentmanagementsysteem wordt gebruikt voor evaluaties.

De commissie vraagt hoe het beheer bij de politie geregeld is. Bijvoorbeeld als een derde beelden opvraagt.

Mw. 5.1, 2, e antwoordt dat deze verstrekking onder de Wet politiegegevens valt. Er is geen privacyreglement meer.

De commissie is van mening dat een belangrijk punt is dat de beelden niet van de gemeente zijn. De commissie kan over het beheer dan ook niet adviseren. De camerabewaking in gebouwen van de gemeenten en het publiek-private toezicht, daar kan de commissie toezicht op houden. Mw. 5.1, 2, e wordt bedankt voor de toelichting.